

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 0 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Pagal adresatų sąrašą

2024- Nr.

DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOS AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTININKŲ RENGIMO SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE PROCESUOSE

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu¹ ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu², atliko korupcijos rizikos analizę aukšto meistriskumo sportininkų rengimo savivaldybių įstaigose procesuose.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: 2024 m. gegužės 29 d. rašte Nr. 4-01-5240 nurodytas sprendimas.

Korupcijos rizikos analizė pradėta: 2024 m. gegužės 27 d.

Korupcijos rizikos analizė baigta: 2024 m. liepos 19 d.

Nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika aukšto meistriskumo sportininkų rengimo procesuose.

Pažymime, kad korupcijos rizikos analizės išvadoje nurodytos pastabos kritinėms antikorupcinėms pastaboms ir kitoms antikorupcinėms pastaboms priskirtos vadovaujantis Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo nuostatomis.

Vadovaudamiesi Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 9 dalimi, prašome korupcijos rizikos analizės subjektus, kuriems pateikti rekomendacinio pobūdžio pasiūlymai:

1. Per 3 mėnesius nuo korupcijos rizikos analizės išvados gavimo dienos savo interneto svetainėse paskelbti ir pateikti STT nuorodą į informaciją, kaip yra ar bus įgyvendinami išvadoje pateikti pasiūlymai, arba nurodyti nesutikimo su pasiūlymais priežastis ir motyvus, alternatyvias priemones korupcijos rizikos analizės išvadoje nurodytiems korupcijos rizikos veiksniams pašalinti.

2. Praėjus ne daugiau kaip vieniems metams nuo korupcijos rizikos analizės išvados gavimo dienos savo interneto svetainėse paskelbti ir pateikti STT nuorodą į informaciją, kurie veiksmai buvo atlikti ir kokie rezultatai pasiekti mažinant išvadoje nustatytą riziką ir (ar) šalinant rizikos veiksnius, ar buvo įgyvendinti šioje išvadoje pateikti ar alternatyvūs pasiūlymai, arba pagrįsti, kodėl tokių veiksmų nesiimta.

¹ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.4DBDE27621A2/asr>

² Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ba1ba040412911ec992fe4cdfceb5666/asr>

Taip pat siūlome išvadoje pateiktų rekomendacinio pobūdžio pasiūlymų³ įgyvendinimą, vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsniu ir Šakinių, savivaldybių, savarankiškų įstaigų veiklos sričių ir viešojo sektoriaus subjektų korupcijos prevencijos veiksnių planų rengimo gairių⁴ 4.2 punktu, įtraukti į korupcijos prevencijos planavimo dokumentus.

Dėkojame už bendradarbiavimą, pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

PRIDEDAMA:

1. Korupcijos rizikos analizės išvada dėl aukšto meistriškumo sportininkų rengimo procesų, 28 lapai.

2. Lentelė „Pateiktų rekomendacinio pobūdžio pasiūlymų įgyvendinimas“, 1 lapas.

Direktoriaus pavaduotojas

Elanas Jablonskas

Mindaugas Stukas, tel. 0 706 68 190, mob. tel. +370 652 45 815, el. p. mindaugas.stukas@stt.lt

³ Dėl kritinių korupcijos rizikos veiksnių mažinimo ar šalinimo.

⁴ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8c8d382067a611eca9ac839120d251c4>

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBOS KORUPCIJOS
RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADA DĖL AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTININKŲ
RENGIMO SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE PROCESŲ**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. ĮŽANGA.....	4
3. KORUPCIJOS RIZIKOS AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTININKŲ RENGIMO PROCESUOSE SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE.....	6
3.1. <i>Teisės aktuose nevienodai apibrėžiamas aukšto meistriskumo sportas.....</i>	6
3.2. <i>Kai kuriose savivaldybėse nustatyti skirtingi kriterijai bei reikalavimai dėl 19 metų ir vyresnių sportininkų (-ių) priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas.....</i>	9
3.3. <i>Nesant bendros savivaldybių sporto įstaigose sportuojančių asmenų apskaitos galimi atvejai, kai asmenys yra priimti į ne vieną savivaldybės sporto įstaigą tais pačiais laikotarpiais, nėra kontrolės priemonių tokias situacijas nustatyti.....</i>	12
3.4. <i>Nėra vienodai vertinamos situacijos, kai sportininkai faktiškai nesportuoja, įstaigos nesiima pakankamų sporto užsiėmimų lankomumo kontrolės priemonių.....</i>	20
4. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS).....	25
5. REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI.....	26
Priedas. Atliekant korupcijos rizikos analizę įvertinti teisės aktai, dokumentai ir informacija.....	28

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizės tikslas – antikorupciniu požiūriu įvertinti aukšto meistriško sportininkų priėmimo, sportinio ugdymo organizavimo procesus, siekiant nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų neskaidriems procesams, darbuotojams ar kitiems asmenims padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, kurie pažeidžia lygiateisiškumo principus, ir pateikti rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus sumažinti nustatytą korupcijos riziką ir (ar) pašalinti korupcijos rizikos veiksnius, skaidrinti valstybės ar savivaldybės veiklos sritį ar procesą, taip pat viešojo sektoriaus subjekto (-ų) veiklą.

Korupcijos rizikos analizės uždaviniai:

- nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidų korupcijai pasireikšti¹;
- išanalizavus praktinę procedūrų vykdymą, nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija;
- pasiūlyti korupcijos riziką ir (ar) jos veiksnius mažinančias priemones².

Objektas:

Aukšto meistriško sportininkų rengimo procesai. Vertinamas 2021–2024 m. laikotarpis³.

Subjektai:

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Marijampolės sporto centras, Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija, Kalvarijos sporto centras, Tauragės sporto centras, Švenčionių rajono sporto centras, Kauno miesto sporto mokykla „Startas“, Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras, Panevėžio sporto centras, Elektrėnų savivaldybės sporto centras, Alytaus sporto ir rekreacijos centras, Vilniaus krepšinio mokykla, Vilniaus miesto sporto mokykla „Sostinės tauras“, VŠĮ Marijampolės futbolo centras, Vilniaus rajono sporto centras.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

- Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
- Teisės aktų praktinio įgyvendinimo vertinimas.
- Interviu metodas (darbuotojams pateikti klausimai).

¹ Nustatyti, ar teisės aktai pakankamai aiškiai ir detalai reglamentuoja veiklą aukšto meistriško sportininkų rengimo procesuose.

² Pateikti rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus, kurie galėtų padėti mažinti ir valdyti nustatytas korupcijos rizikas, padėtų aukšto meistriško sportininkų rengimo procesus padaryti skaidresnius, viešesnius, turinčius aiškius sprendimų priėmimo kriterijus.

³ Taip pat buvo vertinami ankstesnio ir (ar) vėlesnio laikotarpio teisės aktai, procesai, aktualūs ar susiję su analizuojamu laikotarpiu.

- Viešai skelbiamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (savivaldybių, jų įstaigų interneto svetainėse pateikiama informacija, informacija žiniasklaidoje ir pan.).
- Valstybės registruose ir informacinėse sistemose sukauptos informacijos analizė⁴.

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2021 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 2-229, 15 punkte nurodyti duomenys.
2. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.
3. Savivaldybių, jų įstaigų interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojamais procesais.
4. Raštu ir elektroniniu paštu gauta informacija apie darbo praktiką analizuojamuose procesuose.
5. Kita informacija, reikalinga korupcijos rizikos analizei atlikti.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize, vertinant:

1. Sociologinių tyrimų duomenis⁵.
2. Galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus.
3. Darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio.
4. Darbuotojų savarankiškumo lygį priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją (teisę spręsti kokį nors klausimą savo nuožiūra).
5. Darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį.
6. Darbuotojų rotacijos lygį.
7. Atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus.
8. Savivaldybių veiklos išorės ir (ar) vidaus audito informaciją.
9. Savivaldybių teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą.
10. STT turimą, prieinamą informaciją, susijusią su aukšto meistriško sportininkų rengimo procesais.
11. Kitą informaciją, kurios reikia korupcijos rizikos analizei atlikti.

Jeigu korupcijos rizikos analizės metu prašomi dokumentai ar duomenys nebuvo pateikti, laikoma, kad jų nėra.

⁴ Gyventojų registras.

⁵ Prieiga internete: <https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437>.

2. IŽANGA

STT yra atlikusi sporto projektų finansavimą reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinių vertinimų⁶ ir pateikusi kritinių ir kitų antikorupcinių pastabų. Buvo nustatyta, kad lėšų skirstymo sporto projektams procedūros kelia abejonių dėl priimamų sprendimų pagrįstumo, objektyvumo bei skaidrumo. Tačiau pateikti pasiūlymai iš esmės nebuvo įgyvendinti, nustatyti korupcijos rizikos veiksniai nepašalinti, todėl pateiktos pastabos išlieka aktualios iki šiol. Esant nustatytų ir aktualių korupcijos rizikos veiksnių panašiuose procesuose, šios analizės metu įvertinsime aukšto meistriškumo sportininkų rengimo savivaldybių įstaigose procesus, kurių metu yra naudojamos savivaldybių biudžetų lėšos.

Vietos savivaldos įstatymas nustato savarankiškąją savivaldybių funkciją „kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas“ (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 29 punktą), kurios pagrindu savivaldybės įgyvendina įvairias sporto programas. Sporto įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad aukšto meistriškumo sportas savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamas savivaldybių tarybų nustatyta tvarka. Pažymėtina ir tai, kad pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nuostatų⁷ 9.3 punktą vienas iš ministerijos veiklos tikslų yra formuoti valstybės politiką sporto srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą. Sporto įstatymo⁸ 2 straipsnio 2 dalis apibrėžia aukšto meistriškumo sportą – tai asmens fizinės veiklos forma jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų, išskyrus veteranus, amžiaus grupėse (pagal tarptautinės (pasaulio) sporto šakos federacijos ar paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto judėjimams (pasaulio ar Europos) vadovaujančios organizacijos nustatytus amžiaus reikalavimus), kai pagal tam tikras taisykles varžantis su kitais asmenimis (individualiai arba komandoje) aukšto meistriškumo sporto varžybose (prireikus pasitelkiant gyvūnus ir (ar) technines priemones) siekiama nugalėti varžovus, taip pat veikla, kuria tobulinamos asmens fizinės ir psichinės savybės bei įgūdžiai, siekiant tinkamai pasirengti aukšto meistriškumo sporto varžyboms. Aukšto meistriškumo sportu taip pat laikoma asmens veikla, kuri, nors ir neatitinka nurodytų kriterijų, tačiau dėl susiklosčiusių tradicijų ar kitų aplinkybių visuotinai pripažįstama aukšto meistriškumo sportu.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nurodė⁹, kad vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija

⁶ Prieiga internete:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/72968cd2dba411ea8f4ce1816a470b26?jfwid=2r1mca2o>

[https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActPrint/lt?](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalActPrint/lt?jfwid=tvchc1mxv&documentId=23122bf0145211ecad9fbbf5f006237b&category=TAK)

[jfwid=tvchc1mxv&documentId=23122bf0145211ecad9fbbf5f006237b&category=TAK](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.60557/asr)

⁷ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.60557/asr>

⁸ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.23317/CJNzUHbTMt>

⁹ 2024-07-18 raštu Nr. SR-2581.

formuoja valstybės sporto politiką ir netvirtina visų procedūrinio lygmens tvarkų savivaldybių lygmeniu.

Pažymėtina ir tai, kad aukšto meistriško sportininkai atstovauja Lietuvai pasaulio, Europos čempionatuose, olimpinėse žaidynėse bei kitose tarptautinėse varžybose, todėl jų rengimas savivaldybių sporto įstaigose turėtų būti formuojamos valstybės politikos sporto srityje dalis, atitinkamomis formomis koordinuojant ir kontroliuojant jos įgyvendinimą.

Sporto įstatymo 21 straipsnio 2 dalis nustato, kad savivaldybės gali steigti įstaigas, kurios rengtų sportininkus ar sudarytų sąlygas juos rengti. Pagal to paties straipsnio 3 dalį savivaldybių biudžetų lėšomis finansuojamų sportininkų rengimo įstaigų ir organizacijų veiklos reglamentavimo rekomendacijas tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras.

Aukšto meistriško sportininkus rengiančios savivaldybių sporto įstaigos yra finansuojamos iš savivaldybių biudžetų lėšų kiekvienos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro rekomendacijas. Svarbu, kad aukšto meistriško sportininkų rengimo procesai būtų reglamentuoti ir vykėtų skaidriai bei aiškiai, būtų nukreipti į sportinių rezultatų siekimą, o skiriamos lėšos naudojamos skaidriai ir efektyviai.

3. KORUPCIJOS RIZIKOS AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTININKŲ RENGIMO PROCESUOSE SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE

Įvertinus aukšto meistriskumo sportininkų rengimo procesus savivaldybių įstaigose nustatyti šie korupcijos rizikos veiksniai:

3.1. Teisės aktuose nevienodai apibrėžiamas aukšto meistriskumo sportas (kritinė antikorupcinė pastaba)

Pagal Sporto įstatymo 2 straipsnio 3 dalį aukšto meistriskumo sportas – asmens fizinės veiklos forma jaunučių, jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų, išskyrus veteranus, amžiaus grupėse (pagal tarptautinės (pasaulio) sporto šakos federacijos ar paralimpiniam, regos, klausos, judėjimo ar intelekto negalią turinčių asmenų sporto, studentų sporto judėjimams (pasaulio ar Europos) vadovaujančios organizacijos nustatytus amžiaus reikalavimus), kai pagal tam tikras taisykles varžantis su kitais asmenimis (individualiai arba komandoje) aukšto meistriskumo sporto varžybose (prireikus pasitelkiant gyvūnus ir (ar) technines priemones) siekiama nugalėti varžovus, taip pat veikla, kuria tobulinamos asmens fizinės ir psichinės savybės bei įgūdžiai, siekiant tinkamai pasirengti aukšto meistriskumo sporto varžyboms. Aukšto meistriskumo sportu taip pat laikoma asmens veikla, kuri, nors ir neatitinka nurodytų kriterijų, tačiau dėl susiklosčiusių tradicijų ar kitų aplinkybių visuotinai pripažįstama aukšto meistriskumo sportu. Taigi, minėtos nuostatos suteikia teisę sporto organizacijoms (federacijoms) apibrėžti aukšto meistriskumo sportą (sportininkus).

Pagal Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijas¹⁰ savivaldybių tarybos priima sprendimus dėl aukšto meistriskumo sporto savivaldybių biudžetų lėšomis finansavimo, nustato meistriskumo lygius atsižvelgiant į amžiaus grupes ir konkrečius rodiklius pagal užimtas vietas nurodytose varžybose. Aukšto meistriskumo pakopos paprastai gali būti suteikiamos 18 metų ir vyresniems sportininkams (-ėms). Atitinkamose sporto šakose aukšto meistriskumo pakopos gali būti suteikiamos ir jaunesniems sportininkams (-ėms).

Sprendimai dėl sportininkų pripažinimo aukšto meistriskumo sportininkais yra reikšmingi tiek dėl vienodo visų sportininkų vertinimo nustatant meistriskumo lygius, tiek ir naudojant savivaldybių biudžetų lėšas, pavyzdžiui, skirtas savivaldybių sporto įstaigose dirbančių trenerių darbo apmokėjimui, taip pat papildomam finansavimui¹¹. Pavyzdžiui, pagal Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijas treneriams, dirbantiems su aukšto meistriskumo sportininkais, gali būti sudaromos mažesnės sportininkų grupės, todėl sportininkų priskyrimo atitinkamoms meistriskumo grupėms procesai turi būti aiškūs ir skaidrūs.

¹⁰ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/77fac211cf4b11e9a56df936f065a619/asr>

¹¹ Pavyzdžiui, Vilniaus miesto savivaldybė patvirtino aukšto meistriskumo jaunojo sportininko krepšelio programą, kurios parama 2024 m. bus taikoma dviem sporto šakoms – krepšiniui ir futbolui. Prieiga internete: <https://vilnius.lt/lt/2024/05/27/vilniuje-startuoja-auksto-meistriskumo-jaunojo-sportininko-krepselio-programa/>

Pastebėta, kad sportininkų priskyrimo aukštam meistriskumui procesai nėra pakankamai aiškūs ir tai sudaro sąlygas savivaldybių sporto įstaigoms, treneriams savo nuožiūra priimti sprendimus.

Pavyzdžiui, Lietuvos krepšinio federacijos Vykdomojo komiteto 2020 m. gruodžio 8 d. posėdyje (nutarimas Nr. 2020/08-04) buvo patvirtintas 2021 m. Lietuvos krepšinio federacijos oficialių varžybų ir kitų renginių tvarkaraštis, kuriame numatyti įvairių krepšinio čempionatų meistriskumo lygiai¹². Lietuvos mergaičių ir berniukų U14, U15, U16 krepšinio čempionatai buvo priskirti aukštam meistriskumui¹³. Atitinkamos nuostatos išliko iki šiol, taip pat 2024 m. U12 ir U13 mergaičių ir berniukų čempionatai buvo priskirti aukštam meistriskumui¹⁴. Tai atitinkamai reiškia, kad aukšto meistriskumo čempionatuose dalyvaujančių komandų nariai yra priskiriami aukšto meistriskumo sportininkams, nors pagal Sportinio ugdymo rekomendacijų 1 priedą aukšto meistriskumo lygis gali būti suteiktas tik 17 metų ir vyresniems krepšininkams (-ėms). Savivaldybės atitinkamai vertina ir šiose aukšto meistriskumo varžybose dalyvaujančius sportininkus, kuriuos taip pat priskiria aukštam meistriskumui. Pavyzdžiui, tokią informaciją buvo pateikusi Vilniaus miesto savivaldybės administracija, kuri nurodė, kad Vilniaus krepšinio mokykloje ugdomi krepšininkai aukšto meistriskumo pakopoms priskiriami vadovaujantis Lietuvos krepšinio federacijos sprendimais, t. y. nuo 12 m.

Minėtais Lietuvos krepšinio federacijos sprendimais, Regionų krepšinio lygos¹⁵ čempionatas taip pat priskirtas aukštam meistriskumui. Dėl šios priežasties Kėdainių sporto centre sudaryta aukšto meistriskumo krepšininkų (suaugusiųjų) komanda, kuri dalyvauja Regionų krepšinio lygos čempionate. Pažymėtina, kad pagal Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijas (1 priedas) Regionų krepšinio lygos čempionatas nenumatytas kaip krepšinio sporto šakos sportininkų meistriskumo lygių rodiklių nustatymo pagrindas.

Taigi, dėl minėto neatitikimo galimos įvairios interpretacijos dėl savivaldybių sporto įstaigose sportuojančių asmenų priskyrimo aukštam meistriskumui, tai lemia trenerių darbo krūvį bei darbo užmokestį. Vadovaujantis Kvalifikacinių kategorijų valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbantiems treneriams suteikimo ir panaikinimo tvarkos

¹² Prieiga internete: <https://ltu.basketball/wp-content/uploads/2021/04/LKF-VK-2020-12-08-Nutarimai.zip>

¹³ Nuspręsta, kad Moksleivių krepšinio lygos (MKL) varžybos turėtų būti vertinamos, kaip aukšto meistriskumo lygio: MKL vadovaujasi varžybų nuostatais, kuriuos kiekvienais metais tvirtina LKF sprendžiamasis organas – Vykdomasis komitetas, čempionatai yra įtraukti į oficialų šalies varžybų kalendorių, varžybos vyksta pagal iš anksto suplanuotą grafiką ir trunka apie 8 mėn., o pasiekimai jose yra aukščiausi, ką galima pasiekti nacionaliniu lygiu. Moksleiviai sportuoja pagal sudarytus treniruočių grafikus, o jiems vadovauja licencijuoti krepšinio treneriai – specialistai. Pagal galiojantį Sporto įstatymą sporto šakų federacijos nustato, kurie sportininkai yra laikomi aukšto meistriskumo tvirtindami varžybų tvarkaraščius. Prieiga internete: <https://www.lrt.lt/naujienos/sportas/10/1296477/mkl-rungtyniaujančiu-krepšinio-mokyklu-komandos-gali-grizti-i-treniruociu-procesa>

¹⁴ Prieiga internete:

https://ltu.basketball/wp-content/uploads/2023/12/LKF_renginiu_kalendorius_2024m_PATVIRTINTAS.pdf

¹⁵ Prieiga internete: <https://www.rkl.lt/>

aprašu¹⁶, kvalifikacinės kategorijos treneriams suteikiamos atsižvelgiant į jų treniruojamų (treniruotų) sportininkų pasiektus rezultatus aukšto meistriško sporto varžybose <...>. Vadovaujantis Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijomis, treneriams, dirbantiems su aukšto meistriško sportininkais ar jų grupėmis, paprastai yra nustatyti mažesni darbo krūviai¹⁷.

Panašių situacijų, kiek mums žinoma, yra ir kitose sporto šakose.

Paminėtinas neigiamas pavyzdys, kai Kauno miesto savivaldybės taryba 2021 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. T-494 buvo patvirtinusi Kauno miesto savivaldybės biudžetinių sporto mokyklų savivaldybės biudžeto lėšų planavimo metodiką (galiojo iki 2022 m. gruodžio 20 d.), kurios 8 punkte buvo nurodyta, kad apskaičiuojant savivaldybės biudžeto lėšas, skiriamas sporto mokykloms, laikomasi nuostatos, kad kiekvienos sporto šakos pradinio rengimo etape ir meistriško ugdymo etape sportininkų turi būti ne mažiau nei 80 proc. visų tos sporto šakos sportininkų, o meistriško tobulinimo etape ir aukšto meistriško etape – ne daugiau kaip 20 proc. visų sportininkų, iš kurių aukšto meistriško etape – ne daugiau kaip 5 proc. visų rengiamų tos sporto šakos sportininkų. Tokiu atveju, siekiant finansinio stabilumo, sportininkai atitinkamiems meistriško etapams galėjo būti priskiriami ne tik išimtinai sportinių pasiekimų principais. Šis pavyzdys taip pat pagrindžia aiškių kriterijų dėl sportininkų priskyrimo atitinkamiems meistriško etapams būtinybę, siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo.

Kauno miesto savivaldybės administracija¹⁸, nesutikdama su tokiu galiojusios metodikos nuostatų vertinimu, nurodė, kad metodika nereglementavo sportininkų skirstymo atitinkamiems meistriško etapams. Sportininkai į meistriško etapus buvo skirstomi pagal tuo metu galiojančio Sportinio ugdymo ir rengimo organizavimo tvarkos aprašo reikalavimus, sportinių grupių sudarymą kontroliavo Kauno miesto savivaldybės administracijos Sporto skyriaus vedėjo sudaryta Kauno biudžetinių sporto mokyklų trenerių darbo krūvio per savaitę derinimo komisija. Mūsų vertinimu, lėšų planavimas ne pagal objektyvius duomenis dėl planuojamo sportininkų skaičiaus pagal atitinkamas meistriško grupes, o pagal iš anksto nustatytas proporcijas galėjo lemti rizikas dėl sportininkų priskyrimo atitinkamoms meistriško grupėms, todėl trūksta skaidrumo ir aiškumo apibrėžiant aukšto meistriško sportą ir sportininkus.

¹⁶ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7af2c5322be011e9a505bd13c24940c9/asr>

¹⁷ Pavyzdžiui, lengvoji atletika (trumpi nuotoliai, šuoliai, barjerinis bėgimas vidutiniai nuotoliai, ilgi nuotoliai, sportinis ėjimas) – rekomenduojamas ugdytinių skaičius pradinio rengimo grupėse 11–12, meistriško ugdymo grupėse 8–10, meistriško tobulinimo grupėse 4–7, aukšto meistriško grupėse 2. Plaukimas: rekomenduojamas ugdytinių skaičius pradinio rengimo grupėse 12, meistriško ugdymo grupėse 7–11, meistriško tobulinimo grupėse 5–6, aukšto meistriško grupėse 2–3. Sambo: rekomenduojamas ugdytinių skaičius pradinio rengimo grupėse 12–13, meistriško ugdymo grupėse 6–11, meistriško tobulinimo grupėse 4–5, aukšto meistriško grupėse 2. Krepšinis: rekomenduojamas ugdytinių skaičius pradinio rengimo grupėse 15, meistriško ugdymo grupėse 14, meistriško tobulinimo grupėse 10–13, aukšto meistriško grupėse 10. Vandensvydis: rekomenduojamas ugdytinių skaičius pradinio rengimo grupėse 12, meistriško ugdymo grupėse 10–12, meistriško tobulinimo grupėse 8, aukšto meistriško grupėse 6.

¹⁸ 2024-07-04 raštu Nr. (33.195 E) R-2252.

Esant nurodytoms teisinio neapibrėžtumo situacijoms, aukštam meistriškumui priskiriami ir gali būti priskirti sportininkai, kurie atitinka įvairių sporto organizacijų (federacijų) nustatytus kriterijus, tačiau neatitinka Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijose nustatytų kriterijų.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nurodė, kad rekomendacijų lygmeniu būtų galima siekti savivaldos ir federacijų susitarimų dėl aukšto meistriškumo sportininkų apibrėžimo, juos aiškiai įforminant bendradarbiavimo dokumentuose, sutartyse. Šiuo klausimu manome, kad aukšto meistriškumo sportininkų apibrėžimo kriterijai neturėtų būti skirtingi kiekvienoje savivaldybėje, kaip matyti iš pateiktų pavyzdžių, todėl būtinas aiškesnis šių sąvokų apibrėžimas teisės aktuose¹⁹.

PASIŪLYMAS. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai svarstyti dėl vienodo aukšto meistriškumo sporto ir sportininkų apibrėžimo sporto sritį reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3.2. Kai kuriose savivaldybėse nustatyti skirtingi kriterijai bei reikalavimai dėl 19 metų ir vyresnių sportininkų (-ių) priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas (kita antikorporacinė pastaba)

Pažymėtina, kad Sporto įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintas lygiateisiškumo sportuoti principas, todėl, manome, kad neturėtų būti situacijų, kai savivaldybės nustato iš esmės skirtingus reikalavimus jų įstaigose norintiems sportuoti aukšto meistriškumo sportininkams.

Nors Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijos nenumato išimčių ar papildomų sąlygų dėl vyresnių nei 19 m. aukšto meistriškumo sportininkų priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas, tačiau savivaldybių nustatytos tvarkos šį klausimą reglamentuoja skirtingai, dėl to neužtikrinamas 19 metų ir vyresnių sportininkų (-ių) lygiateisiškumas būti priimtiems (-oms) į savivaldybių sporto įstaigas. Pažymėtina, kad dažnai šie sportininkai atstovauja Lietuvai olimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos čempionatuose ir pan.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo metu buvo pateikta argumentų, kad tai yra savarankiška savivaldybių funkcija ir jos yra laisvos pačios nusistatyti sportininkų priėmimo į savo įstaigas prioritetus bei kriterijus. Nekvestionuodami savarankiškų savivaldybių funkcijų įgyvendinimo laisvės, manome, kad savivaldybės turi teisę priimti sprendimus, atsižvelgdamos į turimas galimybes, ar jos rengs (finansuos) aukšto meistriškumo sportininkų rengimą, ar ne. Priėmus sprendimą dėl aukšto meistriškumo sportininkų rengimo (į šią kategoriją paprastai patenka visi 19 m. ir vyresni sportininkai), mūsų nuomone, bent rekomendacijų lygiu turėtų būti siekiama suvienodinti šių asmenų priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas sąlygas bei kriterijus.

Pavyzdžiai:

Sportininkų priėmimo į Vilniaus miesto savivaldybės biudžetines sporto mokymo įstaigas ir ugdymo jose tvarkos aprašas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 25 d. sprendimu

¹⁹ Apie tai buvo kalbėta ir 2024-07-16 nuotolinio susitikimo, skirto aptarti korupcijos rizikos analizės išvados projektą, metu.

Nr. 1-249²⁰, (toliau – Aprašas) neaiškiai reglamentuoja 19 metų ir vyresnių sportininkų priėmimą. Aprašo 7 punktą nustato, kad į laisvas vietas grupėse priimami sportininkai iki 18 metų. Tuo tarpu Aprašo 7.2 punkte nurodoma, kad į įstaigoje kultivuojamų sporto šakų pradinio rengimo antrų metų meistriskumo ugdymo, meistriskumo tobulinimo ir didelio meistriskumo laisvas vietas grupėse priimami atitinkamo amžiaus sportininkai, vadovaujantis Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijų 1 ir 2 prieduose nustatytais reikalavimais, atsižvelgiant į sportininko fizinius duomenis, sveikatos būklę, įstaigos materialinę bazę, finansinius išteklius, programų pasiūlą. Pažymėtina, kad Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijos neapibrėžia maksimalaus sportininkų amžiaus. Atsižvelgiant į Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nustatytus reikalavimus nėra aišku, ar į savivaldybės sporto įstaigas gali būti priimami tik iki 18 metų sportininkai (pagal Aprašo 7 punktą), ar ir vyresni (pagal Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijas). Pateiktais duomenimis, Sostinės sporto centre 2023–2024 m. m. yra vyresnių nei 18 m. aukšto meistriskumo sportininkų.

Kauno miesto savivaldybės sporto įstaigų sportinio ugdymo ir (ar) rengimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės mero 2023 m. rugpjūčio 3 d. potvarkiu Nr. M-577²¹, 13 punktą nustato, kad aukšto meistriskumo arba meistriskumo tobulinimo etapo sportinio ugdymo grupėje ugdytiniai gali būti ugdomi iki 23 metų, ugdytiniai su negalia – iki 29 metų. Vyresni ugdytiniai gali būti ugdomi tik tuo atveju, jeigu per pastaruosius 2 metus Lietuvos rinktinės sudėtyje dalyvavo olimpinėse žaidynėse, pasaulio arba Europos suaugusiųjų čempionatuose, įtrauktuose į tarptautinių sporto federacijų (asociacijų, sąjungų) varžybų kalendorių. Pavyzdžiui, Kauno sporto mokykloje „Startas“ 2023–2024 m. m. buvo nurodyti vyresni nei 23 metų 5 aukšto meistriskumo sportininkai, tačiau 2 iš jų dėl objektyvių aplinkybių neatitiko nustatyto reikalavimo per pastaruosius 2 metus Lietuvos rinktinės sudėtyje dalyvauti olimpinėse žaidynėse, pasaulio arba Europos suaugusiųjų čempionatuose, įtrauktuose į tarptautinių sporto federacijų (asociacijų, sąjungų) varžybų kalendorių. Kauno miesto savivaldybės sporto įstaigų sportinio ugdymo ir (ar) rengimo organizavimo tvarkos apraše nėra numatytų sąlygų ir aplinkybių, kurioms esant priimamas sportininkas gali neatitikti nustatyto reikalavimo (per pastaruosius 2 metus Lietuvos rinktinės sudėtyje dalyvavo olimpinėse žaidynėse, pasaulio arba Europos suaugusiųjų čempionatuose, įtrauktuose į tarptautinių sporto federacijų (asociacijų, sąjungų) varžybų kalendorių).

²⁰ Prieiga internete: <https://aktai.vilnius.lt/document/30330538>

²¹ Prieiga internete: <https://ta.kaunas.lt/legal-acts?nr=M-577&titleIsExact=false&textIsExact=false&nrIsExact=false>

Kėdainių sporto centro sportinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašas²², Sportinio rengimo organizavimo Šiaulių miesto savivaldybės sportininkų rengimo centruose aprašas²³ neapibrėžia maksimalios sportininkų amžiaus ribos.

Klaipėdos miesto savivaldybės biudžetinių sporto mokymo įstaigų sportinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. AD1-1044²⁴, 8 punktą nustato, kad sportininkai, sulaukę 19 ir daugiau metų ir siekiantys sportuoti įstaigoje, turi atitikti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintus sportininkų, sulaukusių 19 ir daugiau metų, ugdymo Klaipėdos miesto biudžetinėse sporto mokymo įstaigose atrankos kriterijus ir sąlygas. Tokie sąrašai patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T2-329²⁵. Sąrašuose maksimalus sportininkų amžius apribotas iki 29 metų, nustatyta, kad sporto šakos turi būti olimpinės, sportininkams nustatyti pasiekimų atitinkamose varžybose kriterijai per pastaruosius 2 metus, bet kriterijai patvirtinti ne visoms sporto įstaigoms. Pavyzdžiui, VšĮ Klaipėdos irklavimo centrui tokie kriterijai nenustatyti, nors centre yra 19 metų ir vyresnių sportininkų. Taip pat sportininkų, sulaukusių 19 ir daugiau metų, priėmimas sportuoti įstaigoje derinamas su Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Sporto skyriumi, ugdymo planas ir finansavimo klausimai – su nacionalinės sporto šakos federacija.

Priėmimo į Panevėžio miesto savivaldybės sportinio ugdymo įstaigą ir ugdymo joje tvarkos aprašo, patvirtinto Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 22 d. sprendimu Nr. 1-302²⁶, 7 punkte nustatyta, kad ugdytiniai nuo 19 metų priimami į įstaigą, pateikę atitinkamos sporto šakos Lietuvos federacijos rekomendaciją, suderintą su Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Sporto skyriumi. Šiuo atveju taip pat neaiški Sporto skyriaus kompetencija, kokiais atvejais jis derina ar nederina federacijos rekomendaciją dėl sportininko priėmimo, kokiais kriterijais vadovaujasi.

Paminėti pavyzdžiai rodo, kad savivaldybės turi neribotą diskreciją nustatyti sąlygas ir reikalavimus dėl 19 metų ir vyresnių sportininkų priėmimo į savo sporto įstaigas. Pateikti pavyzdžiai rodo skirtingus 19 metų ir vyresnių sportininkų priėmimo reikalavimus. Tai sudaro nevienodas galimybes sportuoti pasirinktoje savivaldybėje (sporto įstaigoje) ir gali skatinti ieškoti būdų nesilaikyti nustatytų taisyklių.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija nurodė, kad galima papildyti Sportinio ugdymo rekomendacijas nuostata, jog savivaldybių įstaigos privalo turėti patvirtinusių sportininkų priėmimo tvarką. Sutiktina su siūloma nuostata, tačiau taip pat būtina ir aiškiau nacionaliniu

²² 2023-06-16 įsakymas Nr. V1-100.

²³ Prieiga internete: <https://www.siauliai.lt/aktai/document/95875>

²⁴ Prieiga internete: <https://teisineinformacija.lt/klaipeda/document/183348>

²⁵ <https://teisineinformacija.lt/klaipeda/document/171769>

²⁶ Prieiga internete: <http://195.182.86.148/aktai/Default.aspx?Id=3&DocId=21045571>

lygmeniu apibrėžti reikalavimus dėl 19 metų ir vyresnių sportininkų priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas.

PASIŪLYMAS. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai siekti bendros sportininkų priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas sistemos sukūrimo priimant ar tobulinant būtinus teisės aktus.

3.3. Nesant bendros savivaldybių sporto įstaigose sportuojančių asmenų apskaitos galimi atvejai, kai asmenys yra priimti į ne vieną savivaldybės sporto įstaigą tais pačiais laikotarpiais, nėra kontrolės priemonių tokias situacijas nustatyti (kritinė antikorupcinė pastaba)

Pažymėtina, kad nuo 2024 m. liepos mėnesio pradės veikti Sporto registras²⁷. Sporto registre bus renkami aktualūs duomenys apie sporto organizacijas, sportininkų rengimą, trenerių, teisėjų, kitų sporto srities specialistų kvalifikaciją, sporto bazių pasiskirstymą, būklę ir joms skirtas investicijas, valstybės, savivaldybių skirtą skatinimą už pasiektus aukšto meistriško sporto laimėjimus. Sporto registro valdytoja bus Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, tvarkytoja – Nacionalinė sporto agentūra.

Įvertinus visų 60 Lietuvos savivaldybių pateiktą informaciją apie jų sporto įstaigose sportuojančius aukšto meistriško sportininkus 2021–2024 m. m. nustatyta, kad:

- nebuvo bendros sportininkų apskaitos, kuri užtikrintų galimai faktiškai nesportuojančių sportininkų nustatymą, atsižvelgiant į tai, kad sportininkas jau yra registruotas kitoje sporto įstaigoje ar kitos savivaldybės sporto įstaigoje. Tokiais atvejais sporto užsiėmimai lankomi tik vienoje iš įstaigų, o kitoje – arba epizodiškai, arba iš viso nelankomi, arba tik atstovaujama varžybose ir pan. Dėl šių priežasčių gali būti piktnaudžiaujama sudarant sportininkų grupes, nustatant trenerių darbo apmokėjimo sąlygas ir pan.

Pavyzdžiai, kai aukšto meistriško sportininkai 2021–2022, 2022–2023 ir 2023–2024 mokslo metais tais pačiais laikotarpiais buvo registruoti dviejų savivaldybių sporto įstaigose²⁸:

Lentelė. Sportininkai, tais pačiais laikotarpiais registruoti dviejų savivaldybių sporto įstaigose

<i>Sportininkas</i>	<i>Sporto šaka</i>	<i>Sporto įstaiga (1)</i>	<i>Sporto įstaiga (2)</i>
2023–2024 m. m.			
N. B.	Boksas	Marijampolės sporto centras (2023–2024)	Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija

²⁷ Sporto įstatymo 5 str.

²⁸ Minėti atvejai parodo galimas tendencijas, o jų faktiškai gali būti ir daugiau, nes analizės atlikimo metu vertinome tik atvejus, kai tais pačiais laikotarpiais dviejų savivaldybių sporto įstaigose buvo registruoti aukšto meistriško sportininkai. Tačiau gali būti situacijų, kai vienoje sporto įstaigoje tas pats asmuo registruotas kaip meistriško tobulinimo pakopos sportininkas, kitoje – kaip aukšto meistriško ir pan.

			(2023-09-21–2024-08-31)
<p>Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazija nurodė, kad sportininkas gimnazijoje mokosi pagal vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą (kodas 301101401), sporto šaka kaip privalomasis dalykas yra įtraukta į privalomų dalykų sąrašą.</p> <p>Marijampolės sporto centras nurodė, kad sportininkas lanko užsiėmimus Marijampolės sporto centre šeštadieniais bei kitomis jam laisvomis dienomis (per atostogas) ir varžybose atstovauja Marijampolės sporto centrui. Pagal 2023–2024 m. m. Marijampolės sporto centro dvikovos sporto šakų trenerių treniruočių tvarkaraštį²⁹ bokso užsiėmimai MT3 grupei vyksta nuo pirmadienio iki penktadienio 17.30–20.30, šeštadieniais nuo 11.30 iki 14.30 val.</p> <p><i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką nesportavo ir negalėjo sportuoti Marijampolės sporto centre.</i></p>			
K. K.	Boksas	Marijampolės sporto centras (2023–2024)	Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija (2023-09-21–2024-08-31)
<p>Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazija nurodė, kad sportininkas gimnazijoje mokosi pagal vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą (kodas 301101401), sporto šaka kaip privalomasis dalykas yra įtraukta į privalomų dalykų sąrašą.</p> <p>Marijampolės sporto centras nurodė, kad sportininkas lanko užsiėmimus Marijampolės sporto centre šeštadieniais bei kitomis jam laisvomis dienomis (per atostogas) ir varžybose atstovauja Marijampolės sporto centrui. Pagal 2023–2024 m. m. Marijampolės sporto centro dvikovos sporto šakų trenerių treniruočių tvarkaraštį³⁰ bokso užsiėmimai MT3 grupei vyksta nuo pirmadienio iki penktadienio 17.30 – 20.30 val., šeštadieniais nuo 11.30 iki 14.30 val.</p> <p><i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką nesportavo ir negalėjo sportuoti Marijampolės sporto centre.</i></p>			
M. T.	Krepšinis	Marijampolės sporto centras (2023–2024)	Kalvarijos sporto centras (2019–2024)
<p>Marijampolės sporto centras nurodė, kad sportininkas lanko krepšinį Marijampolės sporto centre nuo 2023 m. spalio 16 d. pas trenerį MT-1 grupėje. Pateikė Kalvarijos sporto centro raštą, kuriuo sportininkui leidžiama Marijampolės sporto centro komandai atstovauti Moksleivių krepšinio ir Regionų lygos čempionatuose.</p> <p>Kalvarijos sporto centras nurodė ir pateikė dokumentus, kad sportininkas, besimokantis Kalvarijos gimnazijoje, buvo įtrauktas į krepšinio meistriško ugdymo grupę ir faktiškai lankė šiuos užsiėmimus.</p>			

²⁹ Prieiga internete: <https://marijampolessportocentras.lt/atviri-duomenys/>

³⁰ Prieiga internete: <https://marijampolessportocentras.lt/atviri-duomenys/>

<i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu nesportavo ir negalėjo sportuoti ir Marijampolės sporto centre, ir Kalvarijos sporto centre.</i>			
S. K.	Boksas	Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija (2023-09-21–2024-08-31)	Tauragės sporto centras (2023–2024)
<p>Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazija nurodė, kad sportininkas gimnazijoje mokosi pagal vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą (kodas 301101401), sporto šaka kaip privalomasis dalykas yra įtraukta į privalomų dalykų sąrašą.</p> <p>Tauragės sporto centras nurodė, kad sportininkas atstovavo ir treniruotes lankė ir Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijoje, ir Tauragės sporto centre. Abejotina, kad sportininkas po pamokų kiekvieną dieną vykdavo į Tauragę ir atgal (apie 180 km į vieną pusę). Pateiktais duomenimis, sporto užsiėmimai Tauragės sporto centre vykdavo pirmadieniais–penktadieniais 17.00–19.00 val.</p> <p><i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką nesportavo ir negalėjo sportuoti Tauragės sporto centre.</i></p>			
<i>Sportininko vardas, pavardė</i>	<i>Sporto šaka</i>	<i>Sporto įstaiga</i>	<i>Sporto įstaiga</i>
2022–2023 m. m.			
A. M.	Lengvoji atletika	Švenčionių rajono sporto centras (2022–2023)	Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ (2020-01-31–2023-08-01)
<p>Švenčionių rajono sporto centras nurodė, kad tuo metu sportininkas mokėsi Lietuvos sveikatos mokslų universitete, todėl faktiškai Pabradėje sportuodavo savaitgaliais ir studentų atostogų ar sesijų metu pas trenerį, kuris yra artimas sportininko giminaitis. Taip pat pažymėjo, kad trenerio sportinio ugdymo grupėje tais mokslo metais buvo 21 įvairaus meistriškumo sportininkas, todėl sportininkas sąrašė buvo tam, kad pagrindinėse šalies varžybose būtų įskaitoma paralelinė įskaita Švenčionių rajonui. Papildomo uždarbio būtent dėl šio sportininko treneris negaudavo.</p> <p>Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ nurodė, kad sportininkas buvo tarifikuotas mokyklos trenerio aukšto meistriškumo grupėje (iki 2023 m. liepos 28 d.), mokėsi Lietuvos sveikatos mokslų universitete, faktiškai sportavo sporto mokykloje „Startas“ ir atstovaudavo jai varžybose.</p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką nesportavo ir negalėjo sportuoti Švenčionių rajono sporto centre.</i></p>			
S. K.	Boksas	Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija (2022-09-01–2023-08-31)	Tauragės sporto centras (2022–2023)

Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazija nurodė, kad sportininkas gimnazijoje mokosi pagal vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą (kodas 301101401), sporto šaka kaip privalomasis dalykas yra įtraukta į privalomų dalykų sąrašą.

Tauragės sporto centras nurodė, kad sportininkas atstovavo ir treniruotes lankė ir Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijoje, ir Tauragės sporto centre. Abejotina, kad sportininkas po pamokų kiekvieną dieną vykdavo į Tauragę ir atgal (apie 180 km į vieną pusę). Pateiktais duomenimis, sporto užsiėmimai Tauragės sporto centre vykdavo pirmadieniais–penktadieniais 17.00–19.00 val.

Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką negalėjo sportuoti ir nesportavo Tauragės sporto centre.

<i>Sportininko vardas, pavardė</i>	<i>Sporto šaka</i>	<i>Sporto įstaiga</i>	<i>Sporto įstaiga</i>
2021–2022 m. m.			
J. B.	Dviračių sportas	Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras (2021–2022)	Panevėžio sporto centras (2021–2023)
<p>2021–2022 m. m. sportininkas buvo įtrauktas į Klaipėdos „Viesulo“ sporto centro aukšto meistriškumo dviratininkų grupės sąrašą, kurią iš viso sudarė 2 sportininkai. Darbui su šia 2 sportininkų grupės 2 treneriams buvo nustatytos 32 kontaktinės valandos per savaitę.</p> <p>Panevėžio sporto centras nurodė, kad sportininkas nuo 2021 m. lapkričio 1 d. iki 2023 m. rugsėjo 30 d. faktiškai sportavo Panevėžio sporto centre. Tai rodo ir pateikti Panevėžio sporto centro direktoriaus sprendimai dėl sportininko komandiravimo į įvairias varžybas, treniruočių stovyklas³¹.</p> <p>Vadovaujantis Sportinio ugdymo rekomendacijomis bei Klaipėdos miesto savivaldybės biudžetinių sporto mokymo įstaigų sportinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, aukšto meistriškumo dviratininkų grupę turi sudaryti ne mažiau kaip 2 sportininkai, todėl ši grupė galimai neatitiko nustatytų reikalavimų.</p>			
A. M.	Lengvoji atletika	Švenčionių rajono sporto centras (2021–2022)	Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ (2020-01-31–2023-08-01)
<p>Švenčionių rajono sporto centras nurodė, kad tuo metu sportininkas mokėsi Lietuvos sveikatos mokslų universitete, todėl faktiškai Pabradėje sportuodavo savaitgaliais ir studentų atostogų ar sesijų metu pas trenerį, kuris yra artimas sportininko giminaitis. Taip pat pažymėjo, kad trenerio sportinio ugdymo grupėje tais mokslo metais buvo 21 įvairaus meistriškumo sportininkas, todėl sportininkas sąrašė buvo tam, kad pagrindinėse šalies varžybose būtų įskaitoma paralelinė įskaita</p>			

³¹ 2021-12-02 Nr. AK-444; 2021-12-16 Nr. AK-483; 2021-12-16 Nr. AK-484; 2022-04-12 Nr. AK-210; 2022-05-03 Nr. AK-256; 2022-05-24 Nr. AK-303; 2022-06-30 Nr. AK-385; 2022-06-30 Nr. AK-387.

<p>Švenčionių rajonui. Papildomo uždarbio būtent dėl šio sportininko treneris negaudavo.</p> <p>Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ nurodė, kad sportininkas buvo tarifikuotas mokyklos trenerio aukšto meistriskumo grupėje (iki 2023 m. liepos 28 d.), mokėsi Lietuvos sveikatos mokslų universitete, faktiškai sportavo sporto mokykloje „Startas“ ir atstovaudavo jai varžybose.</p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką nesportavo ir negalėjo sportuoti Švenčionių rajono sporto centre.</i></p>			
R. A.	Lengvoji atletika	Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ (2021-02-10–2023-07-07)	Elektrėnų savivaldybės sporto centras (2021-09-01–2022-08-31)
<p>Kauno miesto sporto mokykla „Startas“ nurodė, kad sportininkas buvo tarifikuotas mokyklos trenerio aukšto meistriskumo grupėje (iki 2023 m. liepos 7 d.), tuo metu sportavo ir dalyvavo varžybose atstovaudamas sporto mokyklai „Startas“. Sportininkas yra Lietuvos nacionalinės rinktinės narys.</p> <p>Elektrėnų savivaldybės sporto centras pateikė informaciją, kad sportininkas buvo centro aukšto meistriskumo sportininkų grupėje, tuo metu mokėsi Vytauto Didžiojo universitete (Kaunas), tačiau informacijos apie faktinį užsiėmimų lankomumą informacijos negalėjo pateikti nesant duomenų.</p> <p><i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką negalėjo sportuoti ir nesportavo Elektrėnų savivaldybės sporto centre.</i></p>			
S. K.	Boksas	Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija (2022-03-14 – 2022-08-31)	Tauragės sporto centras (2021 – 2022)
<p>Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazija nurodė, kad sportininkas gimnazijoje mokosi pagal vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą (kodas 301101401), sporto šaka kaip privalomasis dalykas yra įtraukta į privalomų dalykų sąrašą.</p> <p>Tauragės sporto centras nurodė, kad sportininkas atstovavo ir treniruotes lankė ir Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijoje, ir Tauragės sporto centre. Abejotina, kad sportininkas po pamokų kiekvieną dieną vykdavo į Tauragę ir atgal (apie 180 km į vieną pusę). Pateiktais duomenimis, sporto užsiėmimai Tauragės sporto centre vykdavo pirmadieniais–penktadieniais 17.00–19.00 val.</p> <p><i>Darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką negalėjo sportuoti ir nesportavo Tauragės sporto centre.</i></p>			
G. R.	Krepšinis	Alytaus sporto ir rekreacijos centras	Vilniaus krepšinio mokykla (2021–2022)

		(2017–2022-06-17)	
<p>Alytaus sporto ir rekreacijos centras nurodė, kad sportininkas buvo įtrauktas į centro krepšinio meistriškumo ugdymo grupės sąrašą, tuo metu mokėsi Vilniaus Ozo gimnazijoje. Nurodė, kad Alytaus sporto ir rekreacijos centrui atstovavo Lietuvos mokinių U-18 krepšinio lygos čempionate, I divizione. Sportininkas treniruotes pirmadieniais–ketvirtadieniais lankydavo Vilniuje, o Alytaus sporto ir rekreacijos centre treniruotės būdavo penktadieniais–sekmadieniais.</p> <p>Vilniaus miesto krepšinio mokykla nurodė, kad sportininkas 2021–2022 m. m. turėjo sutartis su Vilniaus krepšinio mokykla, sportavo krepšinio grupėje ir atstovavo Vilniaus krepšinio mokyklai krepšinio lygos čempionate.</p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, kad Vilniaus krepšinio mokyklos komandos varžybos vykdavo ir kai kuriais savaitgaliais, taip pat prieš jas vykdavo ir komandos treniruotės, todėl darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką negalėjo sportuoti ir nesportavo Alytaus sporto ir rekreacijos centre.</i></p>			
G. B.	Krepšinis	Alytaus sporto ir rekreacijos centras (2020–2023-06-20)	Vilniaus krepšinio mokykla (2021–2022)
<p>Alytaus sporto ir rekreacijos centras nurodė, kad sportininkas buvo įtrauktas į centro krepšinio meistriškumo ugdymo grupės sąrašą, tuo metu mokėsi Vilniaus Ozo gimnazijoje. Nurodė, kad Alytaus sporto ir rekreacijos centrui atstovavo Lietuvos mokinių U-18 krepšinio lygos čempionate, I divizione. Sportininkės treniruotes pirmadieniais–ketvirtadieniais lankydavo Vilniuje, o Alytaus sporto ir rekreacijos centre treniruotės vykdavo penktadieniais–sekmadieniais.</p> <p>Vilniaus miesto krepšinio mokykla nurodė, kad sportininkas 2021–2022 m. m. turėjo sutartis su Vilniaus krepšinio mokykla, sportavo krepšinio grupėje ir atstovavo Vilniaus krepšinio mokyklai krepšinio lygos čempionate.</p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, kad Vilniaus krepšinio mokyklos komandos varžybos vykdavo ir kai kuriais savaitgaliais, taip pat prieš jas vykdavo ir komandos treniruotės, todėl darytina išvada, kad sportininkas tuo pačiu metu pagal nustatytą grafiką negalėjo sportuoti ir nesportavo Alytaus sporto ir rekreacijos centre.</i></p>			

Siekiant, kad nebūtų piktnaudžiaujama formaliai įtraukiant sportininkus į savivaldybių sporto įstaigų sąrašus dėl įvairių priežasčių, kai iš anksto yra žinoma, jog sportininkas toje sporto įstaigoje visų numatytų sporto užsiėmimų nelankys, siūlytina imtis priemonių, kad Sporto registras užtikrintų vienodą visų sportininkų apskaitą, galimai faktiškai nesportuojančių sportininkų nustatymą, atsižvelgiant į tai, kad sportininkas jau yra registruotas kitoje sporto įstaigoje ar kitos

savivaldybės sporto įstaigoje. Taip pat būtinas ir taisyklių nustatymas, kaip įstaiga turėtų elgtis, kai registruojamas sportininkas jau yra registruotas kitoje sporto įstaigoje.

Faktai, kad tas pats sportininkas yra įtrauktas į dvejų savivaldybių sporto įstaigų sudarytas sportininkų grupes, parodo galimas korupcines rizikas dėl galimo piktnaudžiavimo, kai įtraukti į sporto grupes sportininkai faktiškai nelanko užsiėmimų pagal jų grafikus. Tokios situacijos gali susidaryti siekiant spręsti klausimus dėl trenerių darbo apmokėjimo, jų kvalifikacijų nustatymo ir pan. Sporto trenerių kvalifikacinės kategorijos nustatomos pagal treniruojamų sportininkų sporto varžybose pasiektus sportinius laimėjimus. Galimos situacijos, kad faktiškai treniruočių nelankantys sportininkai (ar lankantys tik iš dalies) sudalyvauja varžybose taip pat ir kaip to trenerio ugdytiniai ir tuo pagrindu treneriui suteikiama aukštesnė kvalifikacinė kategorija. Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymu (6 straipsnio 6 dalis), trenerio pareiginės algos koeficientas didinamas atsižvelgiant į jo turimą galiojančią kvalifikacinę kategoriją: jeigu trenerio kvalifikacinė kategorija pirma, tai jo pareiginės algos koeficientas didinamas 45 procentais, jeigu antra – 55 procentais, jeigu trečia – 65 procentais, jeigu ketvirta – 75 procentais, jeigu penkta – 90 procentų, jeigu šešta – 100 procentų.

Pavyzdžiui:

- VŠĮ Alytaus sporto ir rekreacijos centro direktorius 2022 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. V-73 suteikė IV kvalifikacinę kategoriją krepšinio treneriui iki 2026 m. rugsėjo 5 d. Kvalifikacinė kategorija suteikta už sportininko pasiektus komandinius rezultatus Lietuvos rinktinės sudėtyje 2022 m. rugpjūčio 6–14 d. vykusiame FIBA krepšinio čempionate. Tačiau minėtas sportininkas jau nuo 2021 m. mokėsi Vilniaus Ozo gimnazijoje, turėjo sutartis su Vilniaus krepšinio mokykla, sportavo krepšinio grupėje ir atstovavo Vilniaus krepšinio mokyklai krepšinio lygos čempionate³².

- Elektrėnų sporto centro treneriui 2021 m. birželio 28 d. sprendimu suteikta III kvalifikacinė kategorija už sportininko asmeninius pasiekimus Lietuvos čempionate 2021 m. birželio 25–26 d., nors minėtas sportininkas nuo 2021 m. vasario 10 d. sportavo Kauno miesto sporto mokykloje „Startas“.

Kvalifikacinių kategorijų valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbantiems treneriams suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo³³ 11 punktas nustato, kad treneriui atitinkama kvalifikacinė kategorija gali būti suteikiama už aprašo priede nurodytus ir atitinkančius kitus šiame skyriuje nustatytus reikalavimus trenerio treniruojamo (-ų) sportininko (-ų) laimėjimus, pasiektus ne anksčiau kaip prieš 4 metus. Treneriui siekiant įgyti kvalifikacinę kategoriją už aprašo priede nurodytus ir atitinkančius kitus šiame skyriuje nustatytus reikalavimus

³² 2022-09-16 protokole Nr. 22/6 nenurodoma, kad kvalifikacinė kategorija suteikiama už anksčiau treniruoto sportininko sportinius pasiekimus.

³³ Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019-02-08 įsakymas Nr. V-103.

Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7af2c5322be011e9a505bd13c24940c9/asr>

anksčiau treniruoto (-ų) sportininko (-ų) laimėjimus, kuriuos sportininkas (-ai) pasiekė treneriui šio (-ių) sportininko (-ų) jau netreniruojant, šie laimėjimai turi būti pasiekti praėjus ne daugiau kaip 8 metams nuo bet kurio anksčiau treniruoto sportininko (-ų), už kurio (-ių) pasiektus laimėjimus siekiama įgyti trenerio kvalifikacinę kategoriją, treniravimo pabaigos. Kai kurie aprašo punktai nustato, kad nepertraukiamo treniravimo trukmė turi būti ne mažesnė kaip 6–12 mėnesių iki laimėjimų pasiekimo dienos. Taigi, treneriui kvalifikacinė kategorija gali būti suteikta už sportininko pasiekimus, jei sportininkas buvo treniruotas ne anksčiau nei prieš 8 metus (netaikoma suteikiant V ir VI kategorijas) ir ne trumpiau kaip 6–12 mėnesių iki laimėjimų pasiekimo dienos. Per 8 metus sportininkas gali turėti ne vieną ir ne du trenerius, treniravusius jį skirtingais laikotarpiais, todėl formaliai kiekvienam (jei tenkinama nustatyta minimali nepertraukiamo treniravimo trukmė) iš jų už to paties sportininko tą patį pasiekimą gali būti suteikiama kvalifikacinė kategorija. Manytina, kad šiuo atveju reiktų aiškesnių ir objektyvesnių nuostatų dėl kvalifikacinių kategorijų suteikimo už anksčiau treniruotų sportininkų sportinius pasiekimus. Manome, kad nustatytas 8 metų terminas galimai yra per ilgas. Minimali treniravimo trukmė tokiu atveju galėtų būti susieta su terminu, praėjusiu nuo sportininko treniravimo pabaigos: kuo daugiau laiko praėję nuo sportininko treniravimo pabaigos, tuo galėtų būti taikoma ilgesnė nepertraukiamo treniravimo trukmė.

Antikorupciniu požiūriu abejonių kelia ir aprašo nuostatos, pagal kurias kvalifikacinės kategorijos gali būti suteikiamos treneriui, treniravusiam sportininką tik sporto varžybų metu, nenustatant jokių objektyvių kriterijų.

PASIŪLYMAI Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

1. Sporto registre numatyti bendrą visų aukšto meistriškumo sportininkų apskaitą ir taip užtikrinti besidubliuojančių aukšto meistriškumo sportininkų nustatymą.
2. Nustatyti taisykles dėl įstaigų tvarkų, kaip turėtų būti elgiamasi, kai registruojamas sportininkas jau yra registruotas kitoje iš valstybės ar savivaldybės lėšų finansuojamoje sporto įstaigoje.
3. Pagal pateiktus pastebėjimus tobulinti Kvalifikacinių kategorijų valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbantiems treneriams suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašą ar numatyti papildomas kontrolės priemones siekiant išvengti galimų piktnaudžiavimų kvalifikacinių kategorijų suteikimo srityje³⁴.

³⁴ Pavyzdžiui, nustatyti aiškesnes ir objektyvesnes nuostatas (kriterijus) dėl kvalifikacinių kategorijų suteikimo už anksčiau treniruotų sportininkų sportinius pasiekimus, kurios leistų įvertinti, ar atitinkamas sportininko treniravimas (ne tik treniravimo laikotarpis) turėjo reikšmės vėliau sportininko pasiektiems rezultatams. Nustatyti aiškesnes ir objektyvesnes nuostatas (kriterijus) dėl kvalifikacinių kategorijų suteikimo, treniravus sportininką tik sporto varžybų metu, siekiant įvertinti, kad toks treniravimas nebuvo tik formalus atvykimas į varžymą.

3.4. Nėra vienodai vertinamos situacijos, kai sportininkai faktiškai nesportuoja, įstaigos nesiima pakankamų sporto užsiėmimų lankomumo kontrolės priemonių (kita antikorupcinė pastaba)

Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijų 43 punkte numatyta, kad sportinio ugdymo ir (ar) rengimo metu dėl traumos ar ligos (esant asmens sveikatos priežiūros įstaigos pažymai) pradinio rengimo etapo ugdymo grupėje asmenų skaičius gali sumažėti 3 asmenimis, meistriškumo ugdymo etapo ugdymo grupėje – 2 asmenimis, o meistriškumo tobulinimo etapo ugdymo grupėje – 1 asmeniu.

Nereglamentuoti atvejai, kai sportininkai laikinai yra išvykę, faktiškai nesportuoja ir pan. Nėra reglamentuota, ar galimas nuotolinis trenerių darbas su sportininkais, kaip turėtų būti sudaromos nuotolinės grupės, kaip nustatomas trenerių darbo su jomis laikas, darbo apmokėjimas ir pan.

Sportinio ugdymo esmė ir yra sportinis ugdymas, kuris vyksta treniruočių metu. Treneriui mokamas atlyginimas už darbą su faktiškai sudarytose grupėse sportuojančiais sportininkais. Varžybos yra vienas iš sportinio ugdymo sistemos elementų, kai varžybose dalyvauja atitinkamoje įstaigoje besitreniruojančios sportininkai. Todėl manytina, kad faktiškai nesitreniruojančių sportininkų įtraukimas į sudarytas grupes, nepaisant jų dalyvavimo varžybose, yra neigiama praktika.

Pavyzdžiui:

- Treneris dirba Vilniaus miesto sporto mokykloje „Sostinės tauras“. Nuo 2024 m. vasario 1 d. iki 2024 m. spalio 1 d. treneriui su 3 grupėmis nustatytas darbo laikas nuo 14.30 iki 19.45 val. pirmadieniais – ketvirtadieniais bei nuo 14.30 iki 19.00 val. penktadieniais (grafikas skelbiamas internete viešai³⁵). Nuo 2024 m. kovo 4 d. treneris priimtas į Vilniaus rajono sporto centrą, jam sudaryta aukšto meistriškumo sportininkų grupė³⁶. Vilniaus rajono sporto centras pateikė informaciją apie trenerio darbo laiką su šia grupe: pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 17.00 iki 20.00 val., penktadieniais nuo 16.30 iki 19.30 val. Analizės metu treneris paaiškino, kad nuo 2024 m. kovo 4 d. darbo grafikas Vilniaus miesto sporto mokykloje „Sostinės tauras“ pirmadieniais – ketvirtadieniais yra nuo 14.30 iki 17.30, penktadieniais nuo 14.30 iki 16.45. Vilniaus rajono sporto centro treniruotės vyksta pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 17.30 iki 20.30 ir penktadieniais nuo 16.45 iki 19.45. Vilniaus rajono sporto centras nurodė³⁷, kad pagal Vilniaus rajono sporto centro ilgalaikio sportinio ugdymo planą³⁸ aukšto meistriškumo stalo teniso treniruočių procesas vyksta stadione, Lietuvos sporto centro treniruoklių salėje, SM „Sostinės

³⁵ Žiūrėta 2024-06-06.

³⁶ 2024-03-01 įsakymas Nr. MK-2.

³⁷ 2024-07-16 el. p.

³⁸ Stalo teniso AM-3m grupė, 2024 m.

tauras“ salėje, Vingio parke, tačiau jokie susitarimai dėl patalpų naudojimo nei su Lietuvos sporto centru, nei su SM „Sostinės tauras“ nėra sudaryti. Kyla pagrįstų abejonių, ar laikomasi nustatyto ir apmokamo darbo laiko.

- Tauragės sporto centre 2022–2023 m. m. buvo suformuota mergaičių rankinio grupė (meistriškumo ugdymo, 4 metai), į kurią įtraukta 12 sportininkių (iš jų – 2 aukšto meistriškumo). Darbui su šia grupe treneriui numatyta 12 kontaktinių valandų per savaitę. Atsižvelgiant į Sportinio ugdymo rekomendacijas, rankinio meistriškumo ugdymo grupę turėtų sudaryti 14 sportininkių. Tauragės sporto centre minėtą grupę 2022–2023 m. m. faktiškai sudarė 11 sportininkių, nes viena sportininkė treniruočių faktiškai nelankė. Minėta sportininkė atstovavo Lietuvos moterų rankinio lygoje žaidžiančiai Vilniaus Eglės komandai³⁹. 2023–2024 m. m. taip pat buvo suformuota mergaičių rankinio grupė (meistriškumo ugdymo, 4 metai), į kurią įtraukta 12 sportininkių (iš jų – 2 aukšto meistriškumo). Darbui su šia grupe treneriui numatyta 12 kontaktinių valandų per savaitę. Ši grupė faktiškai buvo sudaryta iš 10 sportininkių, nes dvi sportininkės treniruočių faktiškai nelankė. Minėtos 2 sportininkės atstovavo Lietuvos moterų rankinio lygoje žaidžiančiai Vilniaus Eglės komandai⁴⁰. Tauragės sporto centras nurodė, kad minėtos sportininkės atstovaudavo Tauragės sporto centrui varžybose⁴¹.

- Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras nurodė, kad 2023–2024 m. m. sunkiosios atletikos užsiėmimus aukšto meistriškumo grupėje lankė aukšto meistriškumo sportininkas, tačiau pagal viešą informaciją sportininkas nuo 2023 m. studijuoja Vilniaus universitete, kuriam taip pat atstovauja sunkiosios atletikos varžybose. Todėl darytina išvada, kad sportininkas tuo pat metu negalėjo ir negali treniruotis Klaipėdos „Viesulo“ sporto centre. Vadovaujantis Sportinio ugdymo rekomendacijomis bei Klaipėdos miesto savivaldybės biudžetinių sporto mokymo įstaigų sportinio ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, aukšto meistriškumo sunkiosios atletikos sportininkų grupę turi sudaryti ne mažiau kaip 2 sportininkai, todėl ši grupė galimai neatitiko jai nustatytų reikalavimų.

- VšĮ Marijampolės futbolo centras 2023–2024 m. m. nurodė 8 aukšto meistriškumo futbolininkus, priskirtą trenerį. Papildomai 2024 m. gegužės 6 d. el. p. paaiškino, kad 8 sportininkai treniruojasi bendrose treniruotėse su profesionalia Sūduvos B futbolo komanda, rungtyniaujančia Lietuvos futbolo federacijos I lygos čempionate, su grupe dirba tiek Sūduvos B komandos treneris, tiek priskirtas VšĮ Marijampolės futbolo centro treneris. Pagal poreikį sportininkai kviečiami treniruotis su pagrindine Sūduvos futbolo komanda. Pateikė 2023–2024 m. m. aukšto meistriškumo futbolininkų grupės sąrašą⁴², kuriame nurodyti 8 aukšto meistriškumo futbolininkai. Šiuo atveju

³⁹ Prieiga internete: https://m.facebook.com/story.php?id=577816155723152&story_fbid=2119356161569136

⁴⁰ Prieiga internete: <https://rankinis.lt/komanda/vilniaus-egle>

⁴¹ 2024-05-06 el. paštu pateikta informacija.

⁴² 2023-10-04 įsakymas Nr. M-89 „Dėl VšĮ Marijampolės futbolo centro moksleivių sąrašų tvirtinimo“.

pagrįstų abejonų, ar minėti 8 aukšto meistriško futbolo žaidėjai treniruojasi VŠĮ Marijampolės futbolo centre su jiems priskirtu treneriu (šiuo atveju sudaryta 8 futbolo žaidėjų grupė neatitinka rekomenduojamo minimalaus sportininkų skaičiaus), ar su Sūduvos B komanda. Atsižvelgiant į Sportinio ugdymo rekomendacijas, futbolo aukšto meistriško ugdymo grupę turėtų sudaryti 16 sportininkų. Vadovaujantis Sportinio ugdymo rekomendacijomis, aukšto meistriško futbolo žaidėjų grupę turi sudaryti ne mažiau kaip 16 sportininkų, todėl ši grupė galimai neatitiko jai nustatytų reikalavimų.

- 2023–2024 m. m. Vilniaus miesto krepšinio mokyklos aukšto meistriško krepšinio žaidėjų sąrašuose nurodomi 8 krepšinio žaidėjai, kurie viešojoje informacijoje taip pat nurodomi kaip Vilniaus „Rytas-2“ komandos (Nacionalinė krepšinio lyga) ir „Rytas – MRU“ (Regionų krepšinio lyga) krepšinio žaidėjai. Jei asmenys treniruojasi ir rungtyniauja dublerių komandose, kyla pagrįstų abejonų dėl jų dalyvavimo Vilniaus miesto krepšinio mokyklos grupių treniruotėse.

- Alytaus sporto ir rekreacijos centras nurodė, kad kiekvienais metais (2021 – 2022, 2022 – 2023⁴³) krepšinio treneris turėjo vieną aukšto meistriško sportininką. Iš pateiktos informacijos⁴⁴ matyti, kad šis sportininkas 2022–2023 m. atstovavo Regionų krepšinio lygoje žaidžiusiai Prienų „Labas Gas – KKSC“ (vėliau – Prienų „Mačiūnai – KKSC“) komandai. Darytina išvada, kad sportininkas nuo 2022 m. m. pradžios nespirtavo Alytaus sporto ir rekreacijos centre.

- Dažnos situacijos, kai žymūs Lietuvos sportininkai yra įtraukti į savivaldybių sporto įstaigose sudarytas grupes, nors yra išvykę, pavyzdžiui, studijuoja ir sportuoja užsienio universitetuose, asmeniškai dalyvauja tarptautinėse stovyklose, turnyruose ar čempionatuose⁴⁵. Pavyzdžiui, Panevėžio sporto centras nurodė, kad treneriai tokiais atvejais su sportininku (-ais) dirba nuotoliniu būdu, kontroliuoja ir paskirsto treniruočių krūvį kiekvieną dieną ir pan., siekiant pasiruošti ne tik eilinėms Lietuvos varžyboms, bet ir Europos, pasaulio čempionatams, olimpinėms žaidynėms. Manytina, kad šiais atvejais trūksta aiškaus teisinio reglamentavimo.

- Kiti nustatyti pavyzdžiai, susiję su Kauno sporto mokyklos „Startas“ sportininkais, kai faktiškai ir pagal nustatytus grafikus užsiėmimai nebuvo lankomi⁴⁶:

Sportininkas, sporto šaka	Laikotarpis	Vieša informacija	Kauno sporto mokyklos „Startas“ pateikta informacija
Dailusis čiuožimas (3 sportininkai)	Nuo 2022-01-01 iki	Nuo 2019 m. treniruojasi	Dailiojo čiuožimo sportininkai yra tarifikuoti

⁴³ Iki 2023-06-20.

⁴⁴ 2022-10-10 susitarimas (laikinas leidimas).

⁴⁵ Pavyzdžiui, atstovauja kitiems privatiems klubams ir pan.: viešojoje erdvėje yra informacijos apie tai, kad Panevėžio sporto centro dviratininkas 2024 m. atstovavo privačiai Dubai Police komandai, Klaipėdos „Viesulo“ sporto centro graikų – romėnų imtynių sportininkas 2021 m. atstovaudamas BK Thrott klubui, Danijos imtynių čempionate iškovojo aukso medalį.

⁴⁶ Informacija apie nelankymą pateikta 2024-06-03 susitikimo metu.

	šiol	Jungtinėje Karalystėje	trenerio aukšto meistriskumo grupėje.
	Nuo 2017 m. iki šiol Nuo 2022-02-01 iki šiol	Nauji treneriai – Ispanijos olimpiečiai Sarai Hurtado ir Kililui Chaliavinui.	Minėti sportininkai treniruojasi užsienyje. Statydami ir tobulindami programas (vasaros laikotarpiu), ruošdamiesi Lietuvos čempionatui treniruojasi ir Kauno sporto mokyklos „Startas“ ledo arenoje. Visi 3 sportininkai aktyviai treniruojasi ir dalyvauja aukšto rango varžybose atstovaudami Lietuvai.
Plaukimas	Iki 2023-07-07	2022 m. rugsėjo 20 d. viešoje erdvėje pateikta informacija, kad sportininkas baigia profesionalią sportininko karjerą.	Sportininkas profesionalią sportininko karjerą baigė 2022-09-20, sukūrė šeimą ir kol buvo darbų paieškose, pagal galimybes sportavo Kauno sporto mokykloje „Startas“ aukšto meistriskumo grupėje iki 2023 m. liepos 7 d.
Lengvoji atletika	Nuo 2017-03-01 iki šiol	Tačiau „LinkedIn“ socialiniame tinkle yra informacija apie sportininkės mokslą, darbą ir sportą JAV nuo 2018 m.	Sportininkas tarifikuotas aukšto meistriskumo grupėje, gyvena ir sportuoja JAV, tačiau vasaros metu treniruojasi Lietuvoje ir dalyvauja Lietuvos čempionate ir kitose aukšto lygio varžybose. Sportininkas yra Lietuvos nacionalinės rinktinės narys, kandidatas į 2024 Paryžiaus

			olimpines žaidynes.
--	--	--	---------------------

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, galima teigti, kad teisinis reglamentavimas nėra pakankamas ir suteikia plačią diskreciją sporto įstaigoms savo nuožiūra vertinti įvairias situacijas ir priimti sprendimus, kai faktiškai sporto užsiėmimų nelankantys sportininkai nėra išbraukiami iš sportininkų sąrašų.

Siekiant pašalinti nurodytas teisinio reguliavimo spragas, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai siūlytina tobulinti teisinį reguliavimą, esant poreikiui nustatyti aiškias taisykles dėl aukšto meistriško sportininkų laikino ar nuolatinio išvykimo ir (ar) trenerių nuotolinio darbo su sportininkais, jų darbo laiko bei apmokėjimo taisykles. Tai užtikrintų aiškų ir vienodą situacijų vertinimą ir sprendimų priėmimą, užkirstų kelią galimam piktnaudžiavimui.

PASIŪLYMAI

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

1. Nustatyti aiškias taisykles (rekomendacijas) dėl aukšto meistriško sportininkų laikino išvykimo ir (ar) trenerių nuotolinio darbo su sportininkais, jų darbo laiko bei apmokėjimo šiais atvejais.

2. Svarstyti galimybę į Sporto registrą įtraukti trenerių darboviečių fiksavimą, siekiant kontroliuoti darbo ir poilsio režimo laikymąsi, galimą maksimalų darbo laiką.

3. Užtikrinti savivaldybių ir jų įstaigų atsakingų asmenų informavimą, konsultavimą ir (ar) bendradarbiauti kitomis formomis, siekiant skaidrumo aukšto meistriško sportininkų rengimo procesuose.

Vilniaus rajono sporto centrui:

1. Įvertinti situacijas, kai sporto treniruotės vyksta ne įstaigos valdomose patalpose (erdvėse) ir sudaryti reikiamus susitarimus su šių patalpų (erdvių) savininkais (valdytojais).

4. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS)

Išanalizavus aukšto meistriskumo sportininkų rengimo procesus, darytina išvada, kad juose yra korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių⁴⁷:

4.1. Kritinės antikorupcinės pastabos:

4.1.1. Teisės aktuose nevienodai apibrėžiamas aukšto meistriskumo sportas (motyvai išdėstyti 3.1 skirsnyje).

4.1.2. Nesant bendros savivaldybių sporto įstaigose sportuojančių asmenų apskaitos galimi atvejai, kai asmenys yra priimami į ne vieną savivaldybės sporto įstaigą tais pačiais laikotarpiais, nėra kontrolės priemonių tokias situacijas nustatyti (motyvai išdėstyti 3.3 skirsnyje).

4.2. Kitos antikorupcinės pastabos:

4.2.1. Kai kuriose savivaldybėse nustatyti skirtingi kriterijai bei reikalavimai dėl 19 metų ir vyresnių sportininkų (-ių) priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas (motyvai išdėstyti 3.2 skirsnyje).

4.2.2. Nėra vienodai vertinamos situacijos, kai sportininkai faktiškai nesportuoja, įstaigos nesiima pakankamų sporto užsiėmimų lankomumo kontrolės priemonių (motyvai išdėstyti 3.4 skirsnyje).

⁴⁷ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės 3 skyriuje.

5. REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMAI

Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką aukšto meistriško sportininkų rengimo procesuose, teikiame šiuos rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus:

5.2. Pasiūlymai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai atsizvelgiant į kritines antikorupcines pastabas:

5.2.1. Svarstyti dėl vienodo aukšto meistriško sporto ir sportininkų apibrėžimo sporto sričių reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5.2.2. Sporto registre numatyti bendrą visų aukšto meistriško sportininkų apskaitą ir užtikrinti besidubliuojančių aukšto meistriško sportininkų nustatymą.

5.2.3. Nustatyti taisykles dėl įstaigų tvarkų, kaip turėtų būti elgiamasi, kai registruojamas sportininkas jau yra registruotas kitoje iš valstybės ar savivaldybės lėšų finansuojamoje sporto įstaigoje.

5.2.4. Pagal pateiktus pastebėjimus tobulinti Kvalifikacinių kategorijų valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbantiems treneriams suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašą ar nustatyti papildomas kontrolės priemones siekiant išvengti galimo piktnaudžiavimo kvalifikacinių kategorijų suteikimo srityje.

5.3. Pasiūlymai Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai atsizvelgiant į kitas antikorupcines pastabas:

5.3.1. Siekti bendros sportininkų priėmimo į savivaldybių sporto įstaigas sistemos sukūrimo priimant ar tobulinant būtinus teisės aktus.

5.3.2. Nustatyti aiškias taisykles (rekomendacijas) dėl aukšto meistriško sportininkų laikino išvykimo ir (ar) trenerių nuotolinio darbo su sportininkais, jų darbo laiko bei apmokėjimo šiais atvejais.

5.3.3. Svarstyti galimybę į Sporto registrą įtraukti trenerių darboviečių fiksavimą, siekiant kontroliuoti darbo ir poilsio režimo laikymąsi, galimą maksimalų darbo laiką.

5.3.4. Užtikrinti savivaldybių ir jų įstaigų atsakingų asmenų informavimą, konsultavimą ir (ar) bendradarbiauti kitomis formomis, siekiant skaidrumo aukšto meistriško sportininkų rengimo procesuose.

5.4. Pasiūlymai Vilniaus rajono sporto centrui atsizvelgiant į kitas antikorupcines pastabas:

5.4.1. Įvertinti situacijas, kai sporto treniruotės vyksta ne įstaigos valdomose patalpose (erdvėse) ir sudaryti reikiamus susitarimus su šių patalpų (erdvių) savininkais (valdytojais).

Direktorius pavaduotojas

Elanas Jablonskas

Mindaugas Stukas, tel. 0 706 68 190, mob. +370 652 45 815, el. p. mindaugas.stukas@stt.lt

Rengėjo tiesioginis vadovas Domantas Lukauskas, Korupcijos prevencijos valdybos Korupcijos rizikos skyriaus viršininkas, tel. 0 706 63 378, mob. +370 656 60 933, el. p. domantas.lukauskas@stt.lt

**ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI,
DOKUMENTAI IR INFORMACIJA****I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI IR
KITI DOKUMENTAI**

1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos sporto įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos savivaldos įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.
6. Sportinio ugdymo organizavimo rekomendacijos, patvirtintos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-976.
7. Kvalifikacinių kategorijų valstybės ar savivaldybių biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbantiems treneriams suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas, patvirtintas švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-103.

**II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI
TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA**

1. Savivaldybių ir jų sporto įstaigų raštu, el. paštu pateikta informacija.
 2. Savivaldybių teisės aktai, reglamentuojantys sportinio ugdymo organizavimą.
 3. Informacija žiniasklaidos priemonėse.
-

PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS*

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
<i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i>			
<i>3. Kitos pastabos</i>			

* Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės pateiktų rekomendacinio pobūdžio pasiūlymų įgyvendinimą ar numatomą įgyvendinimą ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos prašome paskelbti savo interneto svetainėse ir pateikti STT nuorodą į informaciją.

**2024-07- RAŠTO „DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOS AUKŠTO
MEISTRISKUMO SPORTININKŲ RENGIMO SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE
PROCESUOSE“ NR. 4-01- ADRESATŲ SĄRAŠAS**

1. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, E pristatymo sistema
2. Alytaus sporto ir rekreacijos centras, el. p. centras@asrc.lt
3. Elektrėnų savivaldybės sporto centras, el. p. info@esportocentras.lt
4. Kalvarijos sporto centras, el. p. kalvarijos.sc@gmail.com
5. Kauno miesto sporto mokykla „Startas“, el. p. info@smstartas.lt
6. Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras, el. p. info@viesulocentras.lt
7. Marijampolės sporto centras, el. p. info@marijampolessportocentras.lt
8. VšĮ Marijampolės futbolo centras, el. p. marijampolesfc@gmail.com
9. Panevėžio R. Sargūno sporto gimnazija, el. p. rastine@prsg.lt
10. Panevėžio sporto centras, el. p. SPORTAS@PKKSC.LT
11. Švenčionių rajono sporto centras, el. p. sportocentras@svencioniusc.lt
12. Tauragės sporto centras, el. p. info@taurages-sc.lt
13. Vilniaus krepšinio mokykla, el. p. info@vilniauskm.lt
14. Vilniaus miesto sporto mokykla „Sostinės tauras“, el. p. info@smtauras.lt
15. Vilniaus rajono sporto centras, el. p. info@vrsc.lt

Susipažinti:

1. Alytaus miesto savivaldybė, E pristatymo sistema
 2. Elektrėnų savivaldybė, E pristatymo sistema
 3. Kalvarijos savivaldybė, E pristatymo sistema
 4. Kauno miesto savivaldybė, E pristatymo sistema
 5. Klaipėdos miesto savivaldybė, E pristatymo sistema
 6. Marijampolės savivaldybė, E pristatymo sistema
 7. Panevėžio miesto savivaldybė, E pristatymo sistema
 8. Švenčionių rajono savivaldybė, E pristatymo sistema
 9. Tauragės rajono savivaldybė, E pristatymo sistema
 10. Vilniaus miesto savivaldybė, E pristatymo sistema
 11. Vilniaus rajono savivaldybė, E pristatymo sistema
-

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOS AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTININKŲ RENGIMO SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGOSE PROCESUOSE
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-08-06 Nr. R1-77
Adresatas	Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras, Naikupės 25a, LT-93202 Klaipėda
Registratorius	pavaduojanti (-s) Virginija Kesminė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-08-06 09:38:37
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2024-08-06 atspausdino Finansinės analizės specialistė Danguolė Žalpienė

Nuorašas tikras
Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras
2024-08-06